

Привітання з 90-річним ювілеєм Віталія Івановича Старостенка

*Справжня любов до того, чим Ви займаєтесь,
завжди відчувається та підкуповує*

Колективу відділу глибинних процесів Землі і гравіметрії Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України 13 квітня 2025 р. приємно привітати Віталія Івановича Старостенка, видатного вченого-математика, талановитого організатора науки, всесвітньовідомого фахівця в галузі наук про Землю, свого керівника, з 90-річчям і висловити йому свої теплі почуття і подяку за спільну багаторічну і сумлінну працю.

Бути закоханим у свою професію — це велике щастя у житті. Навіть незважаючи на щоденні обов'язки, які ніхто, крім тебе, не зробить, ти любиш свою справу і отримуєш від цього задоволення.

Наука — це спосіб життя. Тому «прози» у житті більше, ніж романтики.

Ваше життя, Віталію Івановичу, складне та багатогранне, повне подорожей і пригод, яскравих успіхів і розчарувань. Воно є прикладом беззавітної відданості справі, вірності обраному ще в молоді роки шляху, на якому Ви здобули вражаючих успіхів і досягнень.

*«Життя — як їзда на велосипеді.
Щоб утримувати рівновагу,
ви повинні продовжувати рухатися»*

Альберт Ейнштейн

З Вашим ім'ям пов'язана ціла епоха у вітчизняній геофізиці. Ви створили сприятливі умови для становлення всесвітньо

Київ, січень, 2025. Перший ряд (зліва направо): Макаренко І.Б., Старостенко В.І., Логвинова Г.М., Козленко М.В. Другий ряд: Столпаков А.Ю., Легостаєва О.В., Рокитянський І.І., Якимчик А.І., Терешин А.В., Козленко Ю.В., Кушнір А.М., Ільєнко В.А., Дубовенко Ю.І., Тонковид Є.М., Бурахович Т.К.

Citation: Congratulations on the 90th birthday of Vitaliy Ivanovich Starostenko. *Geofizychnyi Zhurnal*, 47(2), 18—19.

Publisher S. Subbotin Institute of Geophysics of NAS of Ukraine, 2025. This is an open access article under the CC BY-NC-SA license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>).

визнаної школи математичної геофізики. Чи не найяскравішою сторінкою у Вашій історії є розробка питань теорії та практики обробки й інтерпретації даних потенціальних полів. Ваша монографія «Устойчивые численные методы в задачах гравиметрии» (Київ, видавництво «Наукова думка», 1978) стала бестселером для багатьох поколінь науковців.

Під Вашим ідейним керівництвом створено новий комплекс автоматизованої інтерпретації даних потенціальних полів (GMT-Auto), в результаті застосування якого метод підбору в об'ємному варіанті технічно трансформувався в 3D гравітаційне моделювання, що уможлиблює вирішення складних геологічних завдань. Комп'ютерна програма «3-Д моделювання потенційних полів» (Старостенко, Легостаєва, 2006) отримала Свідоцтво про реєстрацію авторського права.

Школа гравітаційного моделювання нашого Інституту, яка базується на розробках відділу, одна з небагатьох, що спеціалізується на побудові дво- і тривимірних моделей різних за будовою регіонів і займає в цій галузі провідне місце не тільки в Україні, а й за кордоном. Саме нами закладено методологічні засади вивчення будови літосфери окремих геологічних структур і регіонів, а також розроблено методику і технологію 3D гравітаційного моделювання для щитів та осадових басейнів.

У відділі виконуються сучасні експериментальні спостереження природного електромагнітного поля Землі, які забезпечили вивчення глибинної структури літосфери України, виявлення регіональних і локальних аномалій електропровідності та стали стрижневими при створенні геолого-геофізичних моделей різних геологічних регіонів України.

Ми разом з Вами активно публікуємо результати наукових досліджень як у вітчизняних виданнях («Геофізичний журнал», «Вісник НАН України», «Вісник Ки-

ївського національного університету імені Тараса Шевченка. Геологія», «Геологія і корисні копалини Світового океану», «Геологічний журнал», «Доповіді НАН України» та ін.), так і в зарубіжних (Tectonophysics, Journal of Asian Earth Sciences, Precambrian Research, Contributions to Geophysics and Geodesy, Minerals, Geologica Carpathica, Acta Geophysica, Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, Geotectonics, Geological Quarterly та ін. (квартиль Q1—Q3)). За останні 10 років співробітники відділу брали участь у написанні понад 10 надрукованих колективних монографій.

На сьогодні під Вашим керівництвом у відділі працює 15 наукових співробітників, з яких сім — доктори наук (за спеціальностями: геологічними — чотири, фізико-математичними — три) і сім — кандидати наук (за спеціальностями: геологічними — чотири, фізико-математичними — три). Завдяки вашій особливій увазі, впливу, ідеям і підтримці всі дисертації вирізняються актуальністю, теоретичною й практичною значущістю.

Найкращий час для нових починань — зараз.

Ми, співробітники відділу, щиро вдячні Вам за наполегливість у праці й згуртовану команду, розуміння та прийняття справедливих рішень, мудрі поради і доречну критику. Кожному з нас приємно відчувати, що поруч є впевнений керівник, досвідчений фахівець своєї справи і чуйна людина. За сильним лідером хочеться йти, адже він уміє надихати. Ви готові вислухати та обговорити будь-яку проблему, завжди відкриті до наших ідей та пропозицій, захоплюєте нашу активність. Завдяки Вам ми маємо можливість обирати свій напрям у рамках тематики відділу, вчитись новому і рухатись уперед шляхом удосконалення і підвищення свого рівня.

Дорогий Віталію Івановичу, бажаємо Вам міцного здоров'я, творчої наснаги й ще багато подорожей разом з нами навколо Сонця!